

[REDACTED] /12/2026/W

Poznań, 13.01.2026 r.

Pani
Paulina Hennig - Kloska
Minister Klimatu i Środowiska

Szanowna Pani Minister,

w imieniu [REDACTED] w załączniku przesyłam **stanowisko w sprawie konieczności dostosowania przepisów prawa do zmieniającej się sytuacji w zakresie gospodarowania zasobami wód podziemnych**, podjęte na posiedzeniu w dniu 9 stycznia 2026 roku.

Do wiadomości:

Przewodnicząca sejmowej Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu
Państwowy Instytut Geologiczny – PIB
Wojewoda Wielkopolska
Marszałek Województwa Wielkopolskiego
Wielkopolscy parlamentarzyści
Wielkopolskie samorządy lokalne

[REDACTED]

[REDAKTOR]
[REDAKTOR]
Stanowisko [REDAKTOR]

z dnia 9 stycznia 2026 r.

**w sprawie konieczności dostosowania przepisów prawa do zmieniającej się sytuacji
w zakresie gospodarowania zasobami wód podziemnych**

Zmiany klimatyczne, coraz częstsze i dłuższe okresy suszy, nierównomierny rozkład opadów oraz wieloletnie zaniedbania w gospodarowaniu wodą powodują systematyczne pogarszanie się dostępności zasobów wód podziemnych. Zjawisko to w sposób szczególny dotyka gmin wiejskich i miejsko-wiejskich Wielkopolski, gdzie wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę pitną, a jednocześnie są intensywnie wykorzystywane na potrzeby rolnictwa i działalności gospodarczej.

Obowiązujące regulacje prawne, tworzone w odmiennych realiach klimatycznych i społeczno-gospodarczych, nie nadążają za skalą i dynamiką tych zmian, co prowadzi do narastania konfliktów wodnych, osłabienia bezpieczeństwa wodnego mieszkańców oraz bezradności organów administracji publicznej odpowiedzialnych za ochronę zasobów.

1. Brak pełnej ewidencji poboru wód podziemnych

Jednym z kluczowych problemów systemowych jest brak rzeczywistej, kompletnej ewidencji poboru wód podziemnych w Polsce. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, dopuszczalne jest tzw. zwykłe korzystanie z wód, obejmujące m.in. pobór wód podziemnych w ilości do 5 m³ na dobę na potrzeby gospodarstwa domowego. Ujęcia te nie wymagają pozwolenia wodnoprawnego, nie podlegają obowiązkowi rejestracji ani opomiarowania.

Przepis ten jest powszechnie nadużywany – studnie wykonywane formalnie na potrzeby „gospodarstw domowych” w rzeczywistości służą do intensywnego, sezonowego nawadniania upraw rolnych, często w skali powodującej lokalne deficyty wody. Brak wiedzy o liczbie, lokalizacji i rzeczywistym poborze z takich ujęć uniemożliwia rzetelne bilansowanie zasobów oraz skuteczną ochronę wód podziemnych.

Postulat [REDAKTOR]:

Wprowadzenie obowiązku ewidencjonowania wszystkich ujęć wód podziemnych, w tym ujęć realizowanych w ramach zwykłego korzystania z wód oraz stopniowe objęcie ich obowiązkiem opomiarowania poboru.

2. Bezradność organów wydających decyzje środowiskowe

Samorządy gminne jako organy właściwe do wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, funkcjonują obecnie w realiach istotnie ograniczonej decyzyjności. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, decyzje te wydawane są dla przedsięwzięć planowanych, a nie już zrealizowanych.

W praktyce organy gmin często odmawiają wydania decyzji środowiskowej ze względu na lokalne deficyty wód, jednak decyzje te są uchylane przez organy odwoławcze, ponieważ regionalne dokumentacje hydrogeologiczne wykazują istnienie zasobów dyspozycyjnych w szerszej skali przestrzennej. Organy samorządowe pozbawione są realnych narzędzi do uwzględniania lokalnych bilansów wodnych i kumulacji sezonowych oddziaływań wielu ujęć.

Postulat [REDAKTOWANE]:

Doprecyzowanie przepisów tak, aby organy wydające decyzje środowiskowe mogły skutecznie odmówić realizacji przedsięwzięcia w przypadku zagrożenia lokalnych zasobów wód podziemnych oraz aby bilanse wodne w skali powiatowej miały umocowanie prawne.

3. Problemy organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie jako organ odpowiedzialny m.in. za kontrolę poboru wód i naliczanie opłat, działa w warunkach znacznego niedoboru kadrowego i organizacyjnego. Kontrole nielegalnych poborów wód są sporadyczne, a ich skuteczność opiera się głównie na oświadczeniach właścicieli ujęć. Obowiązujące przepisy Prawa wodnego umożliwiają w praktyce jedynie naliczanie opłat podwyższonych, bez realnych narzędzi do systemowego eliminowania nielegalnych poborów.

Postulat [REDAKTOWANE]:

Wzmocnienie kadrowe i finansowe PGW Wody Polskie oraz wyposażenie tej instytucji w skuteczniejsze instrumenty kontrolne i sankcyjne, umożliwiające realną ochronę zasobów wód podziemnych.

4. Konieczność edukacji społeczeństwa w zakresie gospodarowania wodą

Eksperti i samorządowcy zgodnie podkreślają, że bez podniesienia świadomości społecznej nawet najlepsze regulacje prawne pozostaną nieskuteczne. Nadal powszechne jest przekonanie, że indywidualne podlewanie upraw czy ogrodów nie ma wpływu na dostępność wody pitnej, co jest niezgodne z rzeczywistością hydrologiczną.

Postulat [REDACTED]:

Wprowadzenie systemowych programów edukacyjnych w zakresie oszczędnego gospodarowania wodą, rozpoczynających się już na etapie edukacji szkolnej oraz powiązanie instrumentów wsparcia finansowego z rzeczywistym stosowaniem dobrych praktyk wodnych.

[REDACTED] stoi na stanowisku, że zapewnienie bezpieczeństwa wodnego mieszkańców wymaga pilnej nowelizacji przepisów Prawa wodnego oraz Prawa geologicznego i górniczego, dostosowanej do realiów zmian klimatycznych i faktycznych sposobów korzystania z wód podziemnych. Bez pełnej ewidencji poboru, wzmocnienia kompetencji organów samorządowych i PGW Wody Polskie oraz szerokiej edukacji społecznej, deficyt wód podziemnych będzie się pogłębiał, zagrażając podstawowym funkcjom gmin i powiatów.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]